

Онлайн-вебінар на тему:

Міжнародне **НЕГУМАНІТАРНЕ** Право: захист
прав цивільного населення в умовах
збройної агресії РФ проти України

Спікер: Ірина Кудас

Модератор: Олена Шостко

Запрошена гостя: Тетяна Омеляненко

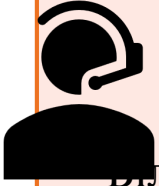
30 січня 14:00

платформа zoom

ЖЕНЕВСЬКА (IV) КОНВЕНЦІЯ ПРО ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Положення Конвенції стосуються всього населення країн, які перебувають у конфлікті, без будь-якої дискримінації за ознакою, зокрема, раси, національності, релігійних або політичних переконань, і спрямовані на полегшення страждань, спричинених війною.

Від більше **55 000** громадян України станом на грудень 2024р. відповідно до державного Реєстру вважаються безвісти зниклими за особливих обставин

За даними Генеральної Прокуратури України **15000** громадян України незаконно позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії рф проти України.

Практика свавільного позбавлення свободи українських цивільних осіб набула масового характеру і виявила ознаки систематичної, послідовної, навмисної поведінки, спрямованої саме проти українських цивільних осіб.

Українські цивільні особи, затримані рф, зазнають катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність поводження та покарання, сексуального насильства та інших форм жорстокого поводження. перебувають у суворих умовах тримання під вартою та позбавлені контактів із зовнішнім світом, піддаються позасудовим стратам, позбавлені загальних гарантій справедливого судового розгляду в рамках кримінальних переслідувань. Їх засуджують відповідно до законодавства, яке взагалі не повинно до них застосовуватися, вони не мають доступу до адвокатів та юридичної допомоги.

Незалежна міжнародна комісія щодо розслідувань в Україні злочинів рф

РГ ООН

МКЧХ

Міжнародна комісія зі зниклих безвісті осіб

Рада з прав людини

Міжнародний кримінальний суд

Московський механізм ОБСЄ

ММПЛУ

РАДА З ПРАВ ЛЮДИНИ ООН

Робоча група
ООН із
довільних
затримань

Спеціальний
доповідач

Робоча група
ООН з
насильницьких
або
недобровільних
зникнень

Незалежна
міжнародна
комісія щодо
розслідування
порушень в
Україні

Робоча група з насильницьких або недобровільних зникнень

Допомогає родичам,
зниклих безвісті осіб,
отримувати
інформацію про їхнє
місце знаходження

Виступає каналом
зв'язку між **родичами**
жертв зникнення,
іншими джерелами,
що повідомляють про
зникнення та
державами

Подає запити до
держав щодо
проведення
розслідувань та
перевіряє стан
розгляду таких запитів

Для виконання цих функцій, можуть відвідувати відповідні держави

Робоча група ООН з довільних затримань

Розглядає
індивідуальні скарги,
приймає рішення чи є
затримання довільним,
відвідує країни з метою
оцінки випадків
позбавлення волі

Проводять спільні
розслідування
індивідуальних
випадків та
випускають доклади в
межах мандата групи

Направляють
повідомлення
відповідним урядам
щодо випадків
довільних затримань

Засідання робочої групи проходять тричі на рік, відповідно до принципу збалансованого географічного представництва

Доповідь спеціального доповідача ООН Маріани Кацарової

«С момента полномасштабного вторжения в Украину в феврале 2022 года пытки стали ... инструментом ... подавления инакомыслия, посягательства на основы прав человека...»

«Суды регулярно игнорируют обоснованные сообщения о пытках, становясь на сторону преступников, а не на сторону правосудия. В результате такой бесконтрольной безнаказанности пытки «стали нормой» в российском обществе, где насилие воспринимается допустимое и даже поощряется»

«Российские правоохранительные органы, спецслужбы и военные применяют широкий спектр пыточных методов: - **имитация казни («Расстрел»), жестокие избиения («Приёмка»), изнасилования, длительное одиночное заключение, а также карательная психиатрия.**

Жертв пытаются ударами электрическим током по гениталиям, с использованием военного телефона («*тапика*»), называя это «Звонок другу» или «Звонок Путину».

«Применение пыток ... имеет глубокие последствия для международного мира и безопасности. Сотни задержанных украинцев, включая гражданских лиц и военнопленных, насильственно перемещаются внутри оккупированных Россией территорий Украины или депортируются в российскую федерацию, где их держат без связи с внешним миром и пытаются для получения информации или в качестве наказания...»

Незалежна міжнародна комісія щодо розслідування порушень в Україні

Створена Радою з прав людини 4 березня 2022 року відповідно до резолюції 49/1 для розслідування порушень прав людини, злочинів проти України, норм міжнародного права, що здійснені рф

Надала Раді з прав людини (54 та 55 сесії) письмову доповідь з наступним інтерактивним діалогом

Надала Генеральній Асамблеї (78 сесія) доповідь з наступним інтерактивним діалогом

III доповідь Міжнародної незалежної комісії з розслідування порушень в Україні

Комісія послідовно виявила факти застосування російською владою тортур, які кваліфікуються як військові злочини та відповідні порушення прав людини, проти українських цивільних осіб та військовополонених під час повномасштабного вторгнення в Україну... Катування застосовувалися російською владою у всіх підконтрольних їм областях України, а також у слідчих ізоляторах у Російській Федерації, що свідчить про широке їх поширення.

Сексуальне насильство як форма тортур широко поширене у місцях тримання під вартою, які перебувають під контролем російської влади, де полоненими часто відмовляють у медичній допомозі.

У доповіді наводяться показові випадки сексуального насильства, скоєного російською владою щодо полонених, яке прирівнюється до тортур.

Постраждалі описували фізичний біль та травми з довгостроковими чи непоправними наслідками, а також наголосили на серйозних психологічних труднощах, з якими вони стикаються. Комісія констатує достатню кількість доказів того, що російська влада діяла в рамках скоординованої державної політики, що дозволяє кваліфікувати ці дії як злочини проти людяності у вигляді тортур.

Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні

Створена у 2014 році
для здійснення
**моніторингу,
документування та
інформаційної
підтримки** під час війни
в Україні

Здійснює
**документування
міжнародних злочинів**
проти військових та
цивільних осіб (більше
600 опитаних
звільнених з полону
українців)

**Координація та
співпраця** щодо
**моніторингу прав
людини** з ОБСЄ, Радою
Європи та іншими
організаціями та
місіями

Виконання функцій ускладнюється обмеженим доступом до тимчасово окупованих територій України

Доповідь Верховного комісара ООН з прав людини Фолькера Тюрка

«Скоро виповниться 1000 днів спочатку повномасштабного військового вторгнення російської федерації в Україну...»

«У період із червня по серпень 2024 року зафіксовано на 45 відсотків більше жертв серед цивільного населення, ніж за попередній тримісячний період. У місцях тримання під вартою, прихованих від очей незалежних спостерігачів, продовжуються порушення міжнародних норм у галузі прав людини та гуманітарного права.

Заборона тортур відповідно до міжнародного права є абсолютною. При цьому до мого Управління надходять повідомлення **про поширені та систематичні тортури та жорстоке поводження з українськими військовополоненими з боку російських військових у центрах утримання під вартою в багатьох регіонах на окупованій території та в російській федерації.**

З березня 2023 року ми опитали 174 українські військовополонені. Всі вони піддавались тортурам.

Резолюція ГА ООН: «Катування та жорстоке поводження з українськими цивільними та військовополоненими мають припинитися. Винні у цих жахливих порушеннях мають бути притягнуті до відповідальності»

“Torture and ill-treatment of Ukrainian prisoners of war must stop. Those responsible for these horrific violations must be brought to justice”